

ЗАПОВЕД

№ 1674/13.09.2022

На основание чл. 258, ал.1, 259, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование, във връзка с чл. 31, ал. 1, т.би т. 24 от Наредба № 15/2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и решение на ПС от протокол № 16/13.09.2022г., на Общо събрание протокол № 7/13.09.2022г., Протокол № 6/14.09.2022г. на Обществен съвет

УТВЪРЖДАВАМ:

I. Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд на ПГИТ "Алеко Константинов" Велинград за учебната 2022/2023 г.

Правилникът е задължителен за спазване от учениците, педагогическите специалисти и непедagogическия персонал от училището, както и за лицата, които по различни поводи се намират в учебната сграда, учебните цехове, работилниците, производствените участъци, площадките и терените към училището.

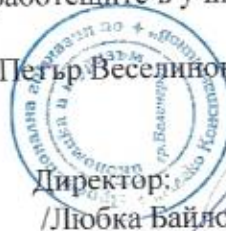
В срок до 30.09.2022г. класните ръководители на паралелките за уч. 2022/2023 г. да създадат организация за запознаване срещу подпис на учениците и техните родители с основните положения на Правилника и разделите, засягащи техните права и задължения, свързани с БУВОТ в училището.

Хартиен носител на правилника да се съхранява в класъор «Училищни документи» в канцеларията на Директора.

В срок до 17.09.2022г. да се качи в сайта на ПГИТ, Microsoft teams-учители и училищни документи 2022/2023г. от Й.Николова-РН ИКТ.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на работещите в училището срещу подпис за сведение и изпълнение.

Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на Петър Веселинов-ЗДУПД.

Изготвил: Е.Родина-ЗАС
Съгласувал: П.Веселинов-ЗДУПД

ИНОВАТИВНА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА И ТУРИЗЪМ
"АЛЕКО КОНСТАНТИНОВ" - ВЕЛИНГРАД
бул. "Съединение" №49, тел./факс 0359 5-40-75
e-mail: 1304231@edu.mon.bg, <http://www.pgит-velingrad.com/>

УТВЪРДИЛ
ДИРЕКТОР ЛЮБКА БАЙЛОВА
ЗАПОВЕД РД-04-1674/13.09.2022г

Правилник за осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. С този правилник се определят изискванията за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училището.
2. Правилникът се отнася за всички участници в учебно-възпитателния процес и трудова дейност (ученици, учители и друг персонал) и урежда техните права и задължения по осигуряване и контролиране на БУВОТ.
3. Правилникът се утвърждава от директора на училището, не по-късно от началото на учебната година.
4. Правилникът се актуализира при въвеждане на нови съоръжения, технически средства, материали и вещества и при изменение на правилата, нормите и изискванията за безопасност на труда в Република България.

РАЗДЕЛ I

Област и ред за прилагане на правилника

1. Правилникът се отнася за учениците, педагогическия и непедагогическия персонал в ПГИТ "Ал. Константинов", както и за лицата, които по различни поводи се намират в училищната сграда, площадки, терени и др.
2. За осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд при провеждане на възпитанието, учебната, извънкласната и извънучилищната дейност и при извършване на трудови дейности се спазват установените в Република България единни правила за безопасност на труда.
3. Отговорност за изпълнението на правилника носи училищното ръководство.

РАЗДЕЛ II

Права, задължения и отговорности на длъжностните лица и учащите за осигуряване и спазване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд

I. Училищно ръководство

1. Училищното ръководство е длъжно да осигурява на учениците напълно безопасни условия за работа;
2. Със заповед на директора ежегодно се създават комисии за:
  - проверка безопасността на всички уреди, съоръжения и уреди по физкултура;
  - проверка на ел. уредите, инсталациите, противопожарните кранове, гръмоотводите с оглед

противопожарната охрана и охраната на труда;

- комисииите по точка 2 до 30 септември извършват проверката и съставят протоколи, с чието съдържание се запознава ПС.

РЪКОВОДСТВОТО ОСИГУРЯВА :

- Подходящи помещения за учебни кабинети, лаборатории, работилници
- Необходимите средства за охрана на труда
- Снабдяването с нормативните документи
- Условия за санитарно-битови и медицинско обслужване на учащите се
- Щателен преглед по обезопасяването на ел. инсталации, съоръжения, монтирани машини, ПО и т. н.
- Ежегодно докладва на педагогическия съвет за състоянието на БХТ, ПО, причини за трудови злополуки и мерки за отстраняването им
- Директорът осъществява взаимодействие и координация с органите на МЗ, МВР, по осигуряване на БУВОТ
- Директорът осигурява противопожарно оборудване и мястото за разполагането му
- Съгласувано с противопожарните и други органи определя пътищата за евакуация в сградата на гимназията

II. Педагогически персонал

1. В началото на учебната година класните ръководители и учителите запознават учениците с нормите за безопасност и условията на труд в класните стаи и кабинетите.
2. На първата родителска среща всички родители се запознават с настоящия правилник, с правилника за дейността на училището и пропускателния режим в училището.
3. При провеждане на спортни игри, походи, състезания и други извънучилищни дейности класните ръководители и учителите задължително инструктират учениците за поведението им като състезатели, участници в похода, пешеходци или пътници в транспортни средства.
4. Списъците на учениците, заминаващи на поход, екскурзия и т. н. се предават на директора след провеждане на задължителния инструктаж заедно с маршрутния лист за придвижване на групата.
5. Екскурзии се провеждат само с изправни моторни превозни средства.
6. При организиране на походи по възможност не се включват хронично болни ученици. Същите могат да участват в похода само след разрешение от лекар и писмено съгласие на родителите /или присъствието на родител на мероприятиято/.
7. Преди провеждане на общински, регионални и национални спортни състезания, участниците – ученици задължително преминават през медицински преглед под ръководството на учителите по физическо възпитание или треньорите.
8. Преди провеждане на лабораторни упражнения учениците предварително се инструктират от преподавателя за безопасна работа.

9. Задължително се разглеждат теми по БД в ЧК.
10. След приключването на учебните занятия учителите задължително проверяват за забравени включени електрически уреди, учебно-технически средства и осветление.
11. Дежурните учители следят за нормалното придвижване на учениците по коридорите и стълбищата в училищната сграда и следят за поведението на същите в класните стаи, коридорите и стълбищата.
12. Ежегодно в края на учебната година ПС анализира безопасността на условията в училището и набелязва мерки за подобряването.
13. Учителите разработват правила за безопасни условия на възпитание, обучение и труд по учебните предмети, по които преподават.
14. Учителите по физическа култура и спорт подготвят и изискват от училищното ръководство и помощния персонал извършването на ремонт на всички спортни уреди и пособия във физкультурния салон и училищния двор. Годността на същите се проверява от комисия, а тези, които не могат да се поправят, се бракуват.
15. Организацията, редът и дисциплината по време на занятията е задължение на всеки участник в учебния процес.
16. В края на всяка учебна година комисия в състав по РАЗДЕЛ II, т.2 проверява състоянието на училищната сграда и всички съоръжения, физкультурни пособия, апарати, учебно-технически средства, уреди, осветителни и отоплителни инсталации, съставя протокол и прави предложения за ремонт или бракуване.
17. В началото на всяка учебна година комисия в състав по РАЗДЕЛ II, т.2 проверява състоянието на всички видове инсталации, съоръжения, готовността за започване на учебната и съставя протокол, който се предава на директора.
18. Задължително е спазването на изготвения план за работа при зимни условия, като своевременно в началото на зимния сезон се осигуряват необходимите противопожарни средства, сол, пяна, луга, лопати и кирки.
19. При извършване на ремонтни дейности в училищната сграда директорът издава заповед за стриктно спазване на правилата за безопасност до неговото приключване.
20. При станала злополука незабавно се уведомява медицинския специалист, училищното ръководство и родителите на ученика или близките на служителя или работника.
25. Дежурните учители за деня извършват превантивен контрол по спазване на правилата за безопасност. При нарушаването им от ученици незабавно се уведомява класния ръководител или училищното ръководство.

III. Непедагогически персонал /помощен и обслужващ персонал – работници и служители/.

Всички са длъжни:

1. Да спазват установената трудова, техническа и технологична дисциплина, да изпълняват трудовите си задължения точно и добросъвестно.
2. Да се явяват на работа в състояние, което им позволява да изпълняват възлаганите им задачи и да не употребяват през работно време алкохол или друго упойващо вещество.
3. Да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд, безопасността на движението и противопожарната охрана.
4. Да се грижат за собствената си безопасност и безопасността на лицата, които биха могли да пострадат при извършваната от тях работа или дейност.
5. Да поддържат реда, необходимата чистота, културна и приветлива обстановка на работното

- си място.
6. Да не предприемат по своя инициатива работа, с която не са запознати и не им е възлагана.
  7. Да поддържат и повишават знанията и квалификацията си по безопасните методи на труд.
  8. Периодично или за конкретен случай да се запознават с изискванията за безопасна работа, отнасящи се за работното място, на което работят.
  9. Имат право да откажат изпълнението или да преустановят работата, когато възникне сериозна и непосредствена опасност за живота и здравето им, като незабавно уведомят за това прекия си ръководител.
  10. Имат право да откажат изпълнението на работа, за която не са инструктирани или нямат изискващата с правоспособност.
  11. Преди началото и след края на учебните занятия работникът по поддръжка и ремонт задължително проверява състоянието на вратите, прозорците, чиновете, масите, бюрата, шкафовете и осветлението. При констатиране на нередности незабавно пристъпва към отстраняването им, като своевременно уведомява домакина и училищното ръководство.
  17. Коридорите и стълбищата в училищната сграда се забърсват от чистачите по утвърден график от директора.
  18. Санитарните помещения се почистват преди започване на учебните занятия, след всяко междучасие и след приключване на учебните занятия.
  19. Чистачите измиват прозорците всяка ваканция. Тяхното почистване се извършва след внимателното им отваряне, а също на изправни маси или стълби.
  20. Качването и слизането при почистване на прозорците или подмяна на осветителните тела става изключително внимателно при спазване на правилата за безопасност.
  21. Училищният двор и спортните площадки се почистват всяка сутрин и след голямото междучасие.
  22. По време на работа с опасни химикали прозорците в кабинетите, класните стаи и залите задължително са отворени.
  23. При подмяна на осветителни тела, ремонт на учебно-технически средства, съоръжения и други, те задължително се изключват от електрическата мрежа.
  24. Ремонт на електрически табла се извършва само след централно изключване на електрическата мрежа.
  25. След приключване на учебните занятия чистачите и охраната задължително проверяват за забравени включени електрически уреди, учебно-технически средства и осветление
  26. Обслужващият персонал изпълнява задълженията си по трудов договор и длъжностна характеристика само в работно облекло.
  27. До началото на учебната година задължително се осигуряват от длъжностното лице медикаменти за долекарска помощ.
  28. При пожар, земетресение, авария, стихийно бедствие и други, охраната и чистачките от първия етаж обезпечават отварянето на вратите и изходите за евакуацията на учениците.
  29. За училищни нужди се закупуват или приемат като дарения само уреди, съоръжения, пособия, учебно-технически средства и други, отговарящи на БДС.
  30. Леснозапалими материали се съхраняват от домакина на строго определени за целта места, безопасни за здравето и живота на учениците и трудовия колектив.
  31. Забранено е запалването на събраните отпадъци и листа в училищния двор и около него.

32. През есенно- зимния сезон стриктно се спазва планът за работа през зимни условия “ План за осигуряване на нормален учебен процес през зимата” с оглед на безопасните и здравословни условия на труд.
33. Работникът или служителят е длъжен да спазва инструкциите за безопасни и здравословни условия на труд при изпълнение на работата, за която се е уговорил.
35. Инструкциите за безопасни и здравословни условия на труд за съоръжения и работни места, се разработват и утвърждават от работодателя. Те не могат да противоречат на нормативните изисквания и се обявяват по подходящ начин на работните места.
36. Лица без необходимите знания и умения, предвидени в правилата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, не се допускат на работа.
37. При неизпълнение на задълженията си във връзка с осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд работодателят или съответното длъжностно лице подлежат на наказание.

III. Ученици

1. При придвижване от дома към училище всеки ученик се задължава стриктно да спазва правилата за движение по пътищата,
2. Да спазват правилата и инструкциите за безопасна работа.
3. Да изслушват инструктажа на учителите.
4. Да не извършват несвойствени за тях дейности.

РАЗДЕЛ III

Изисквания към машинните съоръженията и работни места за безопасна работа

1. Да се извършва от помощния персонал навременно и редовно почистване и измиване на физкултурния салон и спортни площадки.
2. Във физкултурния салон се влиза само организирано и с чисто игрално облекло.
3. Преди започването на учебния час по физическо възпитание се забранява разместването и изнасянето на спортния инвентар и ползването му без разрешението на учителя.
4. Кабинетите и лабораториите по химия, физика и други трябва да имат в непосредствено съседство хранилище.
5. Пространството, в което постоянно действат или периодично възникват опасни за здравето на човека фактори, е опасна зона за увреждане, която може да бъде постоянна или променлива.
6. Учебните кабинети, лаборатории, физкултурния салон и други подобни, трябва да бъдат напълно механично, електро – и пожаро - обезопасени.
7. Задължително е спазването на изискванията на ПБТ и инструкциите за безопасна работа, с които учениците трябва да бъдат запознати.
8. Всички учебно -технически средства да се използват по своето предназначение и съобразно изискванията по БХТ.

Хигиенни и здравословни изисквания за работните места и за учебната дейност на учениците

Учебните кабинети, лаборатории, физкултурни салони и други подобни трябва да отговарят на санитарно -хигиенните изисквания по отделните фактори – микроклимат, осветление /естествено и изкуствено/, вредни вещества, шум, вибрации, лъчения и други.

Микроклимат – температура, влажност и скорост на въздуха. Отопление и вентилация.

1. Хигиенните изисквания към микро-климатичните параметри на въздуха в работните помещения да отговарят на БДС.
2. Да се спазват оптималните норми на работните места за температура и скорост на въздуха в зависимост от категорията работа и периода на годината.
3. Когато поради технически или други причини не е възможно да се осигуряват оптималните норми, да се спазват допустимите норми за:
  - температура и скорост на въздуха през студения период;
  - относителната влажност на въздуха на постоянните работни места между 30 и 75 %;
  - скорост на въздуха на постоянните работни места през топлия период;
4. Необходимо е да се поддържа постоянна температура в работните помещения с помощта на отоплителни тела, които не трябва да влошават микроклимата.

Естествено и изкуствено осветление

1. Всички помещения, независимо от времето на пребиваване в тях, трябва да бъдат осигурени с естествено осветление.
2. Помещенията, в които е обективно доказана невъзможността да се осигурят нормите за естествено осветление, трябва да се осветяват през деня със смесено осветление.
3. Естественото осветление трябва да бъде странично, горно или комбинирано и да осигурява хигиенните изисквания съобразно БДС 1786-84.
4. Аварийното и евакуационното осветление трябва да се захранват от независим източник на напрежение или да се превключват автоматично към него при внезапно изключване на работното осветление.

Санитарно -битово осигуряване

1. Територията на училището и дворните площи да се поддържат чисти, а отпадъците да се събират на определените за целта места.
2. За осигуряване на личната хигиена на работниците и служителите да се осигурят санитарно -битови помещения.
3. Да се поддържат в добър вид помещенията с душове и умивалници, помещенията за почивка, тоалетните и в изправност шкафчетата, душовете, бойлерите и други.
4. Да се спазва от всички педагогически, непедagogически персонал и ученици, въведеният режим за труд и почивка.
5. Кабинетът на медицинския специалист да бъде обзаведен и оборудван с необходимите средства и медикаменти за оказване на първа помощ.
6. Условия за санитарно -битово и медицинско обслужване на педагогическия и непедagogическия персонал и на учениците съобразно санитарните норми и изисквания се осигуряват от директора на учебното заведение.

Водоснабдяване и канализация

1. Училищната сграда да бъде осигурена с необходимите количества вода за хигиенни – санитарни и питейно -битови нужди. Да се извърши оценка за условията на труд от оторизирана служба по трудова медицина, като същите се определят чрез данните от съществуващи паспорти на условията на труд и от други измервания и оценки, с давност не по-голяма от 3 години и да се извършват от специализирани лаборатории.
2. Контролът по измерването на елементите от условията на труд се осъществява от

контролните органи на МЗ и МТСП.

3. За всяко работно място, работна зона на учениците да се състави карта за условията на труд с параметрите на работната среда.

РАЗДЕЛ IV

Правила и изисквания за безопасна работа в учебните кабинети и лаборатории със съоръжения и други работни места и дейности

Училищният директор утвърждава разработените правила за безопасна работа в учебните кабинети и лаборатории, съоръжения и други.

Безопасна работа в учебните кабинети и лаборатории – общи изисквания.

Кабинет по химия, физика и биология

1. Учениците да бъдат запознати с несъвместимостта на химическите вещества.
2. На шкафове, в които се съхраняват отровни, samozапалващи се, взривни, радиоактивни и други вещества, да се поставят знаци по БДС за опасност.
3. Във всяка лаборатория трябва да бъде монтирана общообменна вентилация.
4. Отровните вещества да се съхраняват в добре затворени съдове и специални шкафове, които се заключват с надписи и знаци "отрова". Леснолетливите течности да се съхраняват на хладно и тъмно място.
5. Забранено е оставянето на химически вещества без етикет.
6. Да се спазват от учителя нормативите за допустимото количество опасни и отровни за здравето вещества.
7. Химическите лаборатории да са разположени и оборудвани, съгласно санитарните норми.

Дейност в случай на пожар, авария или природно бедствие

1. Да не се допуска паника и да се действа организирано и уверено.
2. При усещане на първите признаци на земетресение да не се напуска сградата самостоятелно от ученици или учители.
3. Да се засмат местата до вътрешните стени или коридорите, които са сравнително по-устойчиви на въздействието.
4. След преминаване на първия трясък незабавно да се изключат отоплителните и нагревателните уреди в класните стаи, канцелариите, коридорите, работилниците, кабинетите, лабораториите и други.
5. След преминаване на първия трясък под ръководството на учителите, организирано, при спазване на плана за евакуация да се напуснат класните стаи.
6. Да се слиза само по стълбищата.
7. След напускане на сградата да не се застава на разстояние по-малко от височината ѝ.
8. Задължително е спазването от всички – трудов колектив и ученици на противопожарната наредба, утвърдена от директора.
9. При възникване на пожар е необходимо да се уведомят незабавно органите на противопожарната охрана, като се посочи и адресът на училището.
10. Да се започне незабавно гасене на пожара с наличните противопожарни съоръжения.
11. Организирано и без паника да се евакуират учениците, при спазване на плана за евакуация

и конкретната пожарна обстановка.

12.Задимен участък да се преминава с поставена на дихателните органи мокра кърпа.

13.Директорът на училището и учителите напускат последни училищната сграда, след извеждане на всички ученици.

14.При разрастване на пожара да се вземат мерки за спасяване на ценно имущество и документация.

15.При пристигане на противопожарните коли да се информират служителите на СПАБ за следното:

- има ли ученици, неизведени от класните стаи и къде, кои помещения са обхванати от огъня и къде се разпространява;

- местата за съхраняване на леснозапалими течности,

Учебни работилници

Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд на учителите по учебна и производствено практика

1.Да се извършва провеждане на текущ ежедневин инструктаж преди всяка практика.

2.Преди започване на учебен срок да се проведе инструктаж, които да се регистрира в книгата.

3.Да запознава учениците с устройството на машините и изискванията за тяхното обезопасяване.

4.Да се постави на видно и удобно за четене място близо до машините инструкция за безопасна работа

5.Преди започване на часа по учебна практика да проверява състоянието на наличната техника.

6.При неизправности на машините и съоразенията да сигнализира своевременно.

7.Да наблюдава как работи всеки ученик и в случай на нарушение на правилата за безопасна работа да вземе мерки, включително и отстраняване от практика.

8.Да следи, осигурява спазване на режима за работа и почивка

9.Да не възлага на учениците несвойствени задачи.

10.Да не се оставят без наблюдение от учител в помещенията за обучение ученици.

11.При злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да съобщава на директора.

Задължения на учителите, които водят учениците на практика в предприятията.

1.Запознават се със задълженията на всяка от страните по договора за осигуряване на безопасните и здравословните условия, при които ще работят учениците.

2.Осигуряват провеждането на начален инструктаж по БХТ и ПО, като изисква от ръководството на предприятието да разясни на учениците техниката и технологичните условия на производство.

3.Запознават учениците със задълженията, които имат и трябва да спазват по време на практика.

4.Следят и осигуряват продължителността на работния ден да не превишава 6 часа с най-малко 2 почивки, без тази за обяд.

5.Да изискват постоянно наблюдение на учениците от страна на персонала в предприятието/фирмата/.

6. Да не допускат възлагане на учениците на несвойствена работа в противоречие с учебните планови програми.

Задължение на учениците по време на учебна и производствена практика

1. Да изслушват внимателно инструктажите и всички др. Форми на обучение на БХТ и ПО, които се провеждат от учителите, както и инструктажът, проведен в предприятието/фирмата/ при започване на работа.

2. Да се записват в книгите за инструктаж, с което удостоверяват, че са им известни правилата за безопасност на труда и се задължават стриктно да ги спазват

3. Да използват задължително работно облекло

4. Да спазват установеното време на практика

5. Да поддържат ред, чистота и висока култура на работното място

6. Да познават машините, съоръженията, приборите, механизмите и други, с които работят.

7. При забелязване на неизправност на работните места да уведомят незабавно учителя.

8. Преди напускане на работните места да ги предадат на учителя в пълна изправност.

9. При злополука веднага да съобщят на учителя / ръководителя на предприятието, фирмата/, за да се вземат бързи мерки за оказване на помощ.

НА УЧЕНИЦИТЕ Е СТРОГО ЗАБРАНЕНО:

• ***Самоволно да извършват несвойствена работа, да напускат своеволно работното място***

- Да извършват поправка на ел. уреди, съоръжения и др.
- Да разхвърлят безразборно обработваните суровини и материали около мястото за работа
- Да работят без нужното облекло
- Да извършва самоволно дейност, която не е свързана с провежданото занятие
- Да извършва поправки на ел. уреди, съоръжения и др.
- Да разхвърля безразборно предмети около местата на работа

Спортни площадки и физкултурен салон

Задължения на учителя по физическо възпитание

1. Да изисква, устройва и обзавежда площадката за физкултура с здрави, изправни и сигурно закрепени уреди, гимнастически постелки, подвижни съоръжения за отскоци, масивна настилка на площадката и други.

2. Да полага грижи за поддържане на уредите в изправно състояние. Особено внимание да обръща на скрепителните елементи /винтове, болтове, скоби и др./

3. Ежедневно, преди започване на занятията, да извършва оглед за състоянието на всички уреди и съоръжения, които се ползват.

4. Да не допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от злополука, или се играе без гимнастически постелки. За увеличаване на триенето между ръцете или краката при игра на уреда да осигурява необходимото средство /магнезий/.

5. Да поддържа ред и последователност при изпълнението на упражненията, особено тези, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и крият опасност от сблъсквания, падания при разсейване на вниманието или уплаха .

6. Да оказва помощ при изпълнението на трудни и опасни елементи от упражненията и да осигурява пазене в случай на несполучливи опити /прескоци, отскоци, игра на лост, халки, греда/

7. Да следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното да не изисква изпълнение на трудни елементи.

8. При хвърляне на уреди да съблюдава да няма хора на мястото около попаденията.

9. Да осигурява местата за физическо възпитание да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, чистота на настилката, разположение на уредите и др.

10. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки на мед. помощ и да съобщава на директора на просветното звено.

УСЛОВИЯ ЗА БЕЗОПАСНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ВЪЗПИТАНИЕТО , ОБУЧЕНИЕТО И ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ

1. При постъпване в гимназията учениците, работниците и служителите трябва да са минали задължителен медицински преглед, за да се установи, че са здрави и могат да извършват съответните видове труд, без това да наврежда на здравето им.

2. Разкриването на нови места, работилници и кабинети, както и пускането на нови машини и съоръжения да се извършва след предварително разрешение от съответните органи.

3. Обучението до се провежда в учебни стаи, кабинети, лаборатории, работилници, отговарящи на санитарно-хигиенни изисквания.

4. Да не се допускат ученици по време на учебно занятие в кабинет, работилница, лаборатория без наблюдение от учител.

5. Всички учебно-технически средства да се използват съобразно изискванията за безопасността, хигиената на труда и ПО.

6. Всички стълбища в сградата на гимназията да имат здрави перила.

7. През зимните дни да се почистват от сняг и лед външните стълбища и дворното място пред гимназията.

8. Територията на гимназията – сгради , площадки и други да бъдат оградени.

9. В работните помещения и сградата да се усигорят пътища и изходи за евакуация при аварийни ситуации, пожари, бедствия и др. , съобразени с броя на учениците и другите работещи.

10. Подовите на работните помещения се изработват и поддържат, така че да не са хлъзгави, да нямат неравности, наклони, препятствия, отвори.

11. Подовите и стените на работните помещения се изработват от материали, които не отделят вредни за храната материали.

12. Всички машини и съоръжения да бъдат обезопасени срещу механично съдействие; електрообезопасени, пожаро и взривоопасни.

13. За предпазване на ел. уредите от прекомерно повишаване на силата на тока, което може да предизвика късо съединение и пожар, да се монтират предпазители и автомати за изключване.

14. При извършване на ремонтни работи с риск за работещите се осъществява спиране на работното оборудване, изключване на ел. захранването, проверка за отсъствие на вредности и за обезопасяване на работното място.

10. Забранява се поставянето на цветя на прозорците тъй като пречат на притока на светлина

11. За всички помещения, където няма естествено осветление да се осигурява изкуствено

12. При повреда светлинните източници да се заменят незабавно

13. Осветлението /общо и местно/ трябва да осигурява добра видимост

14. Захранването на осветителната мрежа и сл. захранването на машините, съоръженията и др. трябва да бъдат независими едно от друго.

15. Гимназията се осигурява с помещения за санитарно-битово обслужване /тоалетни, бани/, съобразно санитарно-хигиенните норми.

16. В битовите помещения се осигурява осветление, според нормативните изисквания

17. Територията на гимназията, помещенията и работните места трябва да се поддържат чисти

18. За използване на питейна вода се използват фонтани

19. Канализацията трябва да бъде водонепропусклива

РАЗДЕЛ V ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

Създаване на условия за недопускане на пожари

1. Да се изготви противопожарна Наредба, която да се утвърди от директора на учебното заведение.

2. Противопожарната Наредба да се спазва от всички задължително.

3. Да се извършва постоянен контрол по спазване на противопожарната Наредба от назначеното длъжностно лице и училищното ръководство.

4. В Наредбата да са включени и следните раздели:

- противопожарни изисквания към помещенията
- помещения за учебно - възпитателна дейност

5. Да се извършва постоянен контрол по ползването на електронагревателните и отоплителни уреди. При спиране на електрическия ток да се ползват само електрически фенерчета или газови лампи.

6. Отоплителните уреди да бъдат монтирани правилно и безопасно.

7. Леснозапалимите течности в лабораториите да се съхраняват в метални шкафове.

8. В коридорите и по стълбищата да не се съхраняват маси, чинове или друг инвентар.

9. Изходите за евакуация да се поддържат годни за използване.

10. В таванските и избените помещения да не се складираг леснозапалими материали, да бъдат заключени и да няма свободен достъп до тях.

11. Противопожарните уреди и съоръжения да се поддържат в исправност и годност за ползване.

12. Да се спазват най-строгите изискванията за пожарна безопасност при извършване на заваръчни и други огневи дейности.

13. Да се изготви план за евакуация на учениците при пожар, същият да бъде поставен на видно място в училищната сграда на всеки етаж и да се проиграва веднъж на учебен срок през учебната година.

Противопожарни изисквания при провеждане на масови мероприятия - тържества, вечери и други.

1. Помещенията за масово събиране на хора в училището са файе, физкултурен салон, учителска стая и други.

2. Помещенията, в които се провеждат масови събирания, трябва да бъдат от I или II степен на пожаро - устойчивост. Трябва да имат най-малко два изхода за навън и спазени всички други изисквания за евакуацията на хора.
3. Не се допуска употребата на синтетични материали за облицовка на стени и тавани.
4. За провеждане на масово мероприятие трябва да бъдат осигурени всички необходими средства за пожарогасене.
5. През време на масовото мероприятие при учениците трябва да присъства представител на училищното ръководство, който да следи и отговаря за спазване на всички правила по противопожарната охрана.
6. При провеждане на масовото мероприятие е забранено:
  - осъществяване на светлинни ефекти с използване на химически и други вещества, които могат да причинят пожар
  - да се гаси напълно светлината в помещението
  - разполагане на маси и, столове и други предмети в помещението по начин, който ще затрудни бързото му напускане от присъстващите.
7. Украсата с електрически илюминации да се извършва само от правоспособен електротехник, който да спазва всички изисквания за електро- и пожаробезопасност.

РАЗДЕЛ VI

Работно облекло и предпазни средства

1. Предпазните средства и работното облекло се осигуряват съгласно реда и изискванията, определени в нормативните актове и се ползват само по предназначението им в работното време.
2. Изготвя се и се утвърждава списък на работните места и видовете работа, за които са необходими предпазни средства и работно облекло, като се определя видът, срокът на износването и условията на ползването им.
3. Разходите по доставката и поддържането на работното облекло и предпазните средства са за сметка на бюджета на училището.
4. До началото на всяка учебна година комисия, назначена със заповед на директора, проверява наличието, състоянието и годността на личните предпазни средства.
5. Да се поставят, където е необходимо, предупредителни знаци и надписи.

РАЗДЕЛ VII

Инструктажи и обучения по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана

1. Директорът на училището задължително с писмена заповед създава организация за цялостното провеждане на видовете инструктажи, техният обхват, продължителност, тематика и програми, както и длъжностните лица, които ще ги провеждат.
2. Инструктажите се провеждат от длъжностни лица с техническо или друго подходящо образование и съответен опит през време на работа, като разходите за това не са за сметка на инструктираните.
3. Инструктажи за осигуряване на безопасни условия за възпитание, обучение и труд се провеждат от учители и от оторизирани лица, както и когато ученици, педагогически и непедагогически персонал или лица от други организации извършват самостоятелно или

съвместно следните дейности:

- ремонт, монтаж и демонтаж на апарати и съоръжения;
- ремонт на различни видове инсталации – електрически, отоплителни, вентилационни, климатични, водопроводни и канализационни;
- строително-монтажни дейности на училищната сграда или двора на училището
- товаро-разтоварни или транспортни дейности.

4. Директорът на училището ежегодно организира форми за повишаване на знанията по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана на длъжностните лица, които ръководят и управляват трудови и учебни процеси и на тези, определени да провеждат инструктажи.

5. С всички работници, служители и ученици да се проведат инструктажи за безопасни условия на възпитание, обучение и труд безопасните методи на работа.

6. Работниците и служителите, работата, на които е свързана с използване, обслужване и поддържане на технически съоръжения, задължително да се инструктират, обучат и положат изпит по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

7. Директорът на училището да организира провеждането на периодично обучение и инструктаж по правилата за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

8. По отношение на организацията на инструктажите да се привлекат училищните настоятелства.

9. Задължително е документирането на проведените видове инструктажи.

10. Не се допускат на работа лица, които не са инструктирани.

11. Контролът по спазването на изискванията за организацията, реда и условията за провеждане и документиране на видовете инструктажи се осъществява от училищният директор.

12. Въвеждането, воденето, съхранението и контролът по документацията за дейностите, осигуряващи здравословни и безопасни условия на обучение и труд се изпълнява от директора на училището или от упълномощено длъжностно лице.

РАЗДЕЛ VIII

Трудови злополуки

1. За трудови злополуки се считат всички травматични увреждания, станали по време и във връзка или по повод на извършваната работа, както и всяко увреждане на здравословното състояние, настъпило в резултат на изпълняваните трудови задължения.
2. Регистрират се всички трудови злополуки, които са станали с работници или служители и са предизвикали загубване на работоспособност за един или повече дни.
3. За всяка трудова злополука самият пострадал или най-близкият свидетел на злополуката незабавно уведомява училищния директор.
4. Трудовата злополука се установява от директора на учебното заведение с акт в тридневен срок, считано от деня на злополуката, а професионалното заболяване – в тридневен срок от неговото констатиране от съответните здравни органи.
5. Директорът на учебното заведение организира регистрирането, отчитането и анализирането на трудовите злополуки и професионални заболявания по установения в Република България ред.

6. Училищният директор незабавно уведомява ИО на МОН, регионалните инспекции по труда, органите на МВР, прокуратурата и Гражданска защита в случаите на тежки или със смъртен изход трудови злополуки и тежки аварии.

7. Мерки за предотвратяване на трудовите злополуки и на общите и професионални заболявания се вземат от училищния директор.

РАЗДЕЛ IX

Долекарска помощ

1. Да се ползват правилата, предназначени за обучение на работниците и служителите за оказване на първа долекарска помощ при увреждане здравето на хора при трудовата им дейност, утвърдени от министъра на здравеопазването и министъра на труда и социалните грижи.

2. Спазването на Правилата за оказване на първа долекарска помощ утвърдени на основание чл. 276 ал. 1 и ал. 2 от КТ и влезли в сила от 01.01.95г. е задължително.

3. При изпадане на ученици в гърч да се запази спокойствие, да се постави детето далеч от остри и горещи предмети, да се разхлабят пристягащите дрехи, да се постави тялото в странично положение и да се повика веднага училищният лекар или медицинското лице, обслужващо училището. Да не се правят опити за ограничаване на гърчовите движения и свестяване /пръскане с вода и изкуствено дишане, които влошават състоянието на детето/, да се изнесе на свеж въздух пострадалият и да не се дават течности и вода през устата.

4. При настъпване на алергичен шок на мястото на инфектиране да се постави турникет.

5. Медицинското лице в училището обучава групи от класовете за оказване на първа долекарска помощ при токов удар, изгаряне, порезни рани и счупване на крайници.

6. При колапс да се напляска лицето и да се напръска с вода, да се дадат тонизиращи напитки или вода.

7. При травматизъм да се направи компресивна превръзка, при счупване на крайник или открита фрактура да не се предприема нищо. При внезапно падане пострадалият се оставя на мястото на произшествието до идването на медицинския специалист, като се отстраняват наблюдателите и се оставят само двама преки свидетели на произшествието.

8. При повръщане да не се дават вода или течности през устата.

9. При удар от електрически ток да се освободи пострадалият от проводника при сигурни предпазни мерки – с дървен предмет. Пострадалият да се постави на пода с обърнати настрани глава без възглавница и да се започне външен сърдечен масаж, след което вдишване уста в уста или уста в нос.

РАЗДЕЛ X

Правила за „Осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд при движение с МПС, работа с ел.инсталации, бедствия и аварии“.

1. Директорът осъществява контрол върху достъпа на МПС в недвижимите имоти, като забранява влизането и паркирането на МПС на територията на ПГИТ „Ал.Константинов“Велинград, с изключения на автомобили, обслужващи дейността на училището.

2. Директорът предприема действия за проверка на изправността на електрическите, отоплителни, вентилационни системи и противопожарните уреди.

3. Директорът организира проиграване на евакуационните планове, съгласно училищния график.
  4. Директорът провежда инструктаж на учениците и служителите по ЗБУТ.
  5. При провеждане на екскурзии, походи, разходки сред природата с учебна цел се спазват нормативно установените правила при организирането и провеждането им.
  6. При възникнали инциденти, ПТП, аварии и злополуки, както и при възникнали природни бедствия, пожари, наводнения, земетресения и други, както и при терористични действия или други извънредни обстоятелства, при които има пострадали ученици, педагогически и непедagogически персонал или са нанесени сериозни материални щети, в срок до 30 минути, директорът следва да бъде уведомен от лицето установило извънредната ситуация.
- След изясняване на фактите и обстоятелствата в срок до 24 часа ресорния заместник директор входиращ писмен доклад съдържащ информация за пострадалите и предприетите действия за уведомяване на родителите и отстраняване на аварията.

РАЗДЕЛ XI

Правила за „Осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд в условията на епидемия от COVID 19“.

1. Директорът провежда извънреден инструктаж на персонала, с цел запознаване с начините на заразяване, рисковете и предприетите задължителни мерки за предпазване. Инструктажите се документират с подписи в книгата за инструктаж на работното място.
2. Комисията по ЗБУТ и учители изработват плакати с инструкции, съвети и друга полезна информация, които да се поставят на видно място в коридорите и класните стаи.
3. Да се обозначат входовете, изходите и посоките на движение с подходяща маркировка.
4. Да се разделят паралелките при ползване на различните входове, за да не се допуска струпване.
5. Носенето на лични предпазни средства- маска е съгласно разпоредбите на на РЗИ и заповедта на директора.
6. Да се разделят класните стаи за различните паралелки, при което се местят само учителите. Да се ограничи използването на кабинети, освен при осъществяване на обучение по ИКТ, работилници, физкултурен салон.
7. Осигуряване на физическо разстояние между масите, бюрото/ катедрата на учителя с цел спазване на дистанция от поне 1.5 метра по време на обучението където е приложимо.
8. Организация на еднoпoсoчнo придвижване в коридорите и по стълбите.
9. Разделяне на двора на зони за отделни паралелки.
10. Осигуряване на възможност за занятия навън, когато това е удобно и не е свързано с риск и много време за придвижване.
11. Да се ограничи близката комуникация между учители и на престоая им в учителската стая.
12. Учителите да провеждат разговори/ беседи в рамките на 5-10 минути в началото на всеки час за правилата, личната отговорност и живота на всеки един в условията на епидемия от Covid 19. Да дават личен пример на учениците. Класните ръководители да запознаят родителите с правилата, мерките за безопасност и условията на учене и пребиваване в училище. Комуникацията с родителите да се осъществява предимно с

електронни средства, а индивидуални срещи и консултации да се провеждат по предварителна уговорка и при спазване на изискванията на МЗ.

13. Да се обособи място за изолиране на ученик или служител с грипоподобни симптоми.
14. По време на междучасия дежурните учители и служители контролират излизането, влизането и предотвратяват струпването на ученици в коридорите, санитарните помещения и двора.
15. Дежурни учители следят и контролират достъпа до санитарните помещения и движението на учениците.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Термини и определения по охрана на труда

Индивидуално работно място - място, предназначено за работа на едно лице.

Постоянно работно място - работното място, където се намират работещите през по-голямата част от работното време.

Категория работа - работа според енергоразхода на организма.

Оптимална норма за вредност - най-благоприятната, най-подходящата стойност.

Допустима норма за вредност - стойност, до която не се предизвиква заболяване или отклонение в здравето състояние на работещите в хода на трудовата им дейност.

Вредни вещества - вещества, които постъпили в организма макар и в минимални количества, могат да доведат до различни по степен функционални разстройства или увреждания на тъкани или органи.

Пределно допустими концентрации - на дадено вредно вещество във въздуха на работната среда е най-високата допустима концентрация, която не предизвиква заболявания или отклонения в здравето състояние.

Охрана на труда - система от нормативни актове и съответстващите им социално-икономически, организационни, технически и хигиенни мероприятия и средства, които осигуряват безопасността, запазването на здравето и работоспособността в процеса на труда.

Условия на труд - съвкупност от фактори на производствената среда, оказващи влияние на здравето и работоспособността на човека.

Безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд - обхваща както материални, така и нематериални условия, които предотвратяват и отстраняват вредното въздействие в работната среда при реализиране на трудовата дейност:

- материалните условия на възпитание, обучение и труд са безопасни, когато позволяват учебният и трудовият процес да се осъществи така, че да бъде опазен физически човекът от вредното външно въздействие върху него, а здравословни, ако позволяват нормално функциониране на човешкия организъм при пребиваване в работна среда;

- нематериалните условия, към тях се отнасят инструктажът, обучението, дисциплината, квалификацията, правоспособност, умения, опит, възможност и други.

Безопасност на труда - състояние на условията на труд, при които е изключено въздействието на опасни и вредни производствени фактори върху работещите.

Техника на безопасност - система от организационни и технически мероприятия и средства, които предотвратяват въздействието на опасни производствени фактори върху работещите.

Изисквания за безопасност на труда - изисквания, определени в нормативните актове, нормативно-техническата документация, правила или инструкции, изпълнението на които

осигурява безопасността на работещите.

Професионално заболяване - заболяване, причинено от въздействието на вредни условия на труд.

Работодател - по смисъла на тази наредба е директорът на учебното заведение.

Длъжностно лице - е работник или служител, на когото е възложено да упражнява ръководство на трудовия процес /учебно-възпитателния/ в учебното заведение.

Електрическа уредба - съвкупност от технологично комплектовани и монтирани електрически машини, съоръжения и апарати или част от тях за производство, преобразуване, предаване, разпределение и консумиране на електрическа енергия.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Правилникът за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училище се издава на основание ЗЗБУТ.
2. Настоящият правилник влиза в сила от началото на учебната 2022/2023 година с решение на педагогическия съвет.
3. Указания за прилагане на правилника се дават от назначеното със заповед на директора длъжностно лице.
4. Контролът по спазването на правилника се осъществява от директора на учебното заведение.
5. Настоящия правилник е приет на общо събрание с протокол № 7/13.09.2022г.

